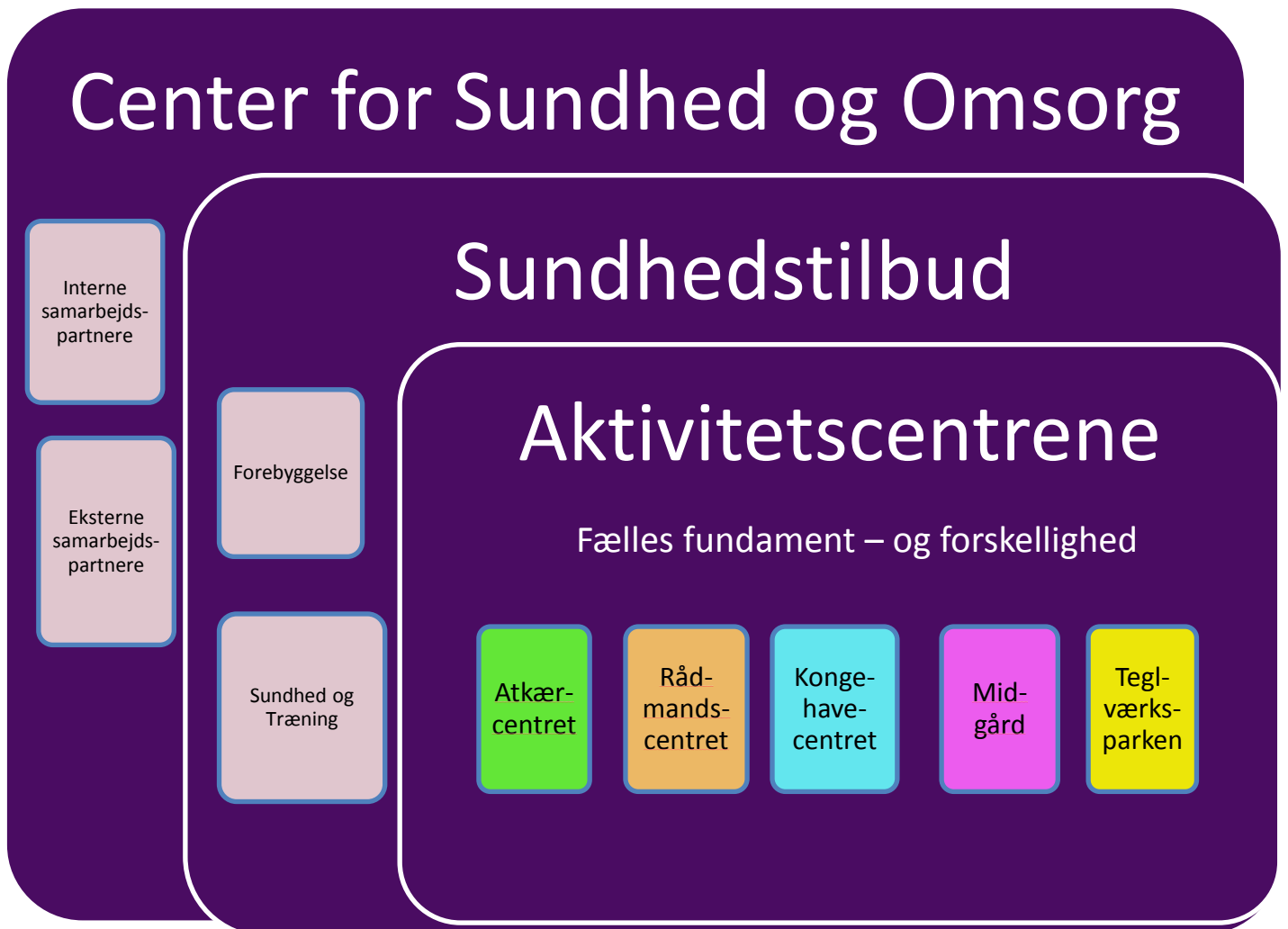

FORSLAG

**Strategi for
AKTIVITETSCENTRENE
i Slagelse Kommune**

**Center for Sundhed og Omsorg
Marts 2015**

FORSLAG

Indledning

Aktivitetstiltagene blev ved etablering af Sundhedstilbud januar 2012 en del af denne virksomhed.

Sundhedstilbud er en virksomhed i Center for Sundhed og Omsorg og skal dermed medvirke til at visionen "Lev livet aktivt – i samarbejde med og om borgeren" omsættes til praksis.

I Sundhedstilbud har der siden 2012 været fokus på at tænke og handle på tværs af de tre enheder Forebyggelse, Sundhed og Træning samt de 5 aktivitetcentre for at borgerne kan opleve sammenhæng i tilbuddene.

Gennem visionsprocessen i Center for Sundhed og Omsorg, der startede i 2013, er der nu også stort fokus på at indgå i det tværgående samarbejde på tværs af alle fagområder.

Aktivitetstiltagene er en vigtig brik i den forebyggende og sundhedsfremmende indsats, idet det er åbne tilbud, som benyttes af mange borgere – både borgere, der klarer sig selv og borgere, der får hjemmehjælp, træning eller anden form for tilbud.

At aktivitetstiltagene i højere grad end tidligere skal indgå som tæt samarbejdspartner for andre fagområder, og i højere grad end tidligere skal målrette aktiviteterne mod sundhedsfremme, gør at der er behov for at få tydeliggjort og målrettet udviklingen af aktivitetstiltagene.

Lovgivning

Aktivitetstiltagene drives efter servicelovens §79 og §84.

Uddrag af §79:

"Kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene."

Uddrag af §84:

"Kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne."

Status

Med baggrund i vores fælles indsats i Center for Sundhed og Omsorg for at komme til at arbejde mere forebyggende og sundhedsfremmende har der i efterår/vinter 2014 været afholdt temamøder, hvor aktivitetstiltagenes udvikling er blevet drøftet – herunder fælles fundament for aktivitetstiltagene, samarbejde med andre fagområder, samarbejde med foreningerne, de frivilliges vilkår mv.

Der er afholdt temamøder for følgende interessentgrupper:

- Alle medarbejdere
- Alle frivillige
- Alle brugerråd (2 møder)
- Idrætsforeningerne i henholdsvis Skælskør, Korsør og Slagelse
- Oplysningsforbundene
- Patientforeningerne og sociale foreninger

Drøftelserne i disse møder og de krav udviklingen i Center for Sundhed og Omsorg stiller danner baggrund for "Strategi for aktivitetstiltagene i Slagelse Kommune".

FORSLAG

Strategi

Aktivitetscentrene kan i endnu højere grad end i dag understøtte den sundhedsfremmende og forebyggende indsats på sundhedsområdet gennem medvirken til fastholdelse og forbedring af borgernes funktion og livskvalitet, og dermed

- medvirke til at **udskyde tidspunktet for behov for hjemmehjælp, genoptræning mv.** så lang tid som muligt
- medvirke til at udskyde **tidspunktet for behov for udvidelse af hjemmehjælp mv.**
- medvirke til at fastholde og forbedre funktion og livskvalitet **efter ophør af hjemmehjælp og/eller genoptræning og/eller rehabiliteringstilbud**

Med afsæt i udviklingen, der er i gang indenfor sundhedsområdet, er der behov for at tydeliggøre retningen for aktivitetscentrenes udvikling de kommende år. Retningen, der skal forfølges, er beskrevet i det følgende.

Formål

Sundhedsfremmende og forebyggende indsats gennem aktiviteter af fysisk, mental og/eller social karakter – set i sammenhæng med borgerens tilbud fra andre aktører og daglige liv i øvrigt.

Målgruppe

Det er byrådet, der fastsætter retningslinjer for hvilken persongruppe, der kan benytte tilbuddene. På nuværende tidspunkt er det pensionister herunder førtidspensionister og efterlønsmodtagere, der er målgruppen for aktivitetscentrene. Fremover udvides målgruppen til også at omfatte sårbare grupper, der har behov for enten særlige aktivitetstilbud eller hjælp til at komme til at benytte de almene tilbud i foreninger mv. For eksempel er der i forbindelse med førtidspensionsreformen opstået en gruppe af borgere, der tidligere ville have fået førtidspension, men nu er i et ressourceforløb, som kan vare op til 5 år. Et eksempel er også borgere, der skal afslutte tilbud i Hjernens hus og overgå til mere almene tilbud.

Udvidelsen af målgruppen er således mere en tilpasning i forhold til ændring i lovgivningen om tildeling af førtidspension end en inddragelse af en helt ny målgruppe. Som hidtil er det som udgangspunkt nødvendigt, at borgere, der benytter aktivitetscentrene, er fysisk selvhjulpne.

Udvidelsen af målgruppen er **desuden** et element i arbejdet for lighed i sundhed. Ligeledes er det i tråd med tankegangen i byrådets ønske om "Mere service mindre myndighed" – i dette tilfælde fjerne "en snærende" afgrænsning af målgruppen.

Aktiviteterne

Fælles for alle centre: café med mulighed for at købe sund mad, rum med motionsredskaber til fri afbenyttelse, brugerråd på hvert center, inddragelse af frivillige, tilbud som drives af frivillige og foreninger.

Det er gratis at komme i aktivitetscentrene. Aktiviteter, der drives af medarbejdere eller centrets frivillige er gratis at benytte – dog skal borgerne selv betale for materialer. Borgerne betaler ligeledes for forplejning og kan købe mad i cafeen. Der vil i det videre arbejde blive beskrevet principper for brugerbetaling og priser i cafeerne.

Foreningerne fastsætter brugerbetaling for de aktiviteter, de driver i centrene.

Hvis borgerne ikke kan benytte offentlige transportmidler eller bor, hvor der ikke er offentlige transportmidler bevilger aktivitetscentrene kørsel med en egenbetaling på pt. 40 kr. tur/retur.

Kriterier og størrelse af brugerbetaling følger betingelserne for kørsel til træning efter serviceloven.

Tilbud i lokalområderne

Aktivitetscentrene har en vigtig opgave i at indgå som en væsentlig drivkraft i lokalområdernes udvikling. Centrenes rolle vil være – eventuelt sammen med andre fagområder - at understøtte og igangsætte aktiviteter, der gennem forebyggende og sundhedsfremmende initiativer kan medvirke til øget dynamik og liv i lokalområderne. Der vil med fordel kunne indgås samarbejde med de af Slagelse kommune igangsatte projekter omkring udvikling af landdistrikterne – ligesom det er oplagt at samarbejde med boligselskabernes medarbejdere i helhedsplanområderne. Indsatsen vil have fokus på sårbare borgergrupper og dermed medvirke til at fremme lighed i sundhed.

FORSLAG

Medarbejderne

Størsteparten af medarbejdernes ressourcer skal bruges til aktiviteter og indsatser for den sårbare borgergruppe – herunder samarbejde med andre fagområder, således at borgerne oplever sammenhæng i tilbuddene.

Medarbejderne skal desuden fokusere på at understøtte de mange frivillige i centrene og være med til at starte initiativer i lokalområderne/boligområder.

Endelig skal medarbejderne være med til at udvikle samarbejdet med foreningerne, således at deres tilbud spiller godt sammen med de tilbud centrene medarbejdere og frivillige står for.

Således vil medarbejderne fortsat have fokus på både at tilgodese de ressourcestærke og sårbare borgere.

De nye opgaver og borgergrupper i aktivitetscentre stiller ændrede krav til medarbejdernes kompetencer og rolle, og der vil blive arbejdet både med kompetenceudvikling og udvikling af medarbejdernes funktion og rolle.

Brugerråd

Alle centre har et brugerråd – det hedder lidt forskelligt de forskellige steder, men alle steder er rådene en vigtig del af aktivitetscentrenes virke. Brugerrådene har ansvar for en lang række opgaver og er – sammen med de frivillige - afgørende for at aktivitetscentre har et så mangfoldigt udbud af aktiviteter. Det er aftalt med brugerrådene, at der sættes et arbejde i gang med at beskrive en fælles ramme for brugerrådernes virke – således at der er et fælles fundament, der giver plads til forskellighed.

Én gang om året mødes brugerråd og ledere for at drøfte de fælles rammer og udviklingen på aktivitetscentre.

De frivillige

Aktivitetscentre vil fortsætte med at inddrage flere og flere frivillige i det daglige arbejde. De frivillige er en stor gevinst for centrene og afgørende for det store udbud af aktiviteter. De frivillige får til gengæld mulighed for at bruge deres kompetencer og talenter samtidig med at være social sammenhæng. Det er aftalt med brugerrådene, at der sættes et arbejde i gang med at fastlægge rammer for frivilliges vilkår og rekruttering af frivillige.

Foreningerne

Samarbejdet med foreningerne er et vigtigt udviklingspunkt og i forbindelse med en møderække med idrætsforeninger, oplysningsforbund og patientforeninger er der aftalt en mødestruktur, der skal danne rammen om et fremtidigt tæt samarbejde om aktiviteter og tilbud i de enkelte aktivitetscentre. Der vil blive arbejdet videre med principper for dette samarbejde. **Én gang om året inviteres foreningerne til en drøftelse af udviklingen i samarbejdet – lige som det enkelte aktivitetscenter én gang om året inviterer de lokale foreninger til planlægning af aktiviteter.**

Kendetegn for de enkelte centres udvikling

Rådmandscentret i Skælskør

Rådmandscentret ligger i tilknytning til ældreboliger, og er derfor en vigtig del af beboernes mulighed for at deltage i aktiviteter.

Rådmandscentret tænkes at skulle udvikle sig til lokalområdets sundhedshus med en række tilbud med deltagelse fra andre fagområder – der er i forvejen en sygeplejeklinik.

Der er en udfordring med lokalefaciliteter.

Teglværksparken i Korsør

Teglværksparken ligger i tilknytning til ældreboliger, og er derfor en vigtig del af beboernes mulighed for at deltage i aktiviteter.

Teglværksparken tænkes at skulle udvikle sig til lokalområdets sundhedshus med en række tilbud med deltagelse fra andre fagområder – der er i forvejen en sygeplejeklinik.

Atkærcentret i Dalmose

Atkærcentret har igangsat et arbejde med inddragelse af lokalområdet med henblik på at kunne udvikle sig i retning af et medborgerhus. Et brugerstyret medborgerhus, der med sine gode fysiske rammer, og stor opbakning fra byens foreninger og borgere, kan skabe tilbud der medvirker til at løfte og udvikle byen og området generelt.

FORSLAG

Midgård i Slagelse

Midgård ligger midt i Slagelse by og ikke i forbindelse med ældreboliger. Midgård kunne tænkes at udvikle sig mere i retning af et højskole-lignende tilbud, som i endnu højere grad end i dag baserer sig på medborgerskab.

Kongehavecentret/Alliancehaven i Slagelse

Kongehavecentret og lokalerne i Alliancehaven ligger i tilknytning til ældreboliger, og er derfor en vigtig del af beboernes mulighed for at deltage i aktiviteter.

Lokalerne i Alliancehaven er lige blevet overtaget af Kongehavecentret, og opgaven er nu at få koordineret og udviklet aktiviteterne. En væsentlig opgave er at få mere liv i Alliancehavens fællesarealer – herunder udvikle café-tilbuddene.

Kongehavecentret mangler lokalefaciliteter – fællesarealerne i Alliancehaven kan lette lidt på det – men der er ikke basis for en væsentlig udvikling i tilbuddene.

Sundhedshus i Slagelse?

I Slagelse by er der mangel på lokalefaciliteter, og aktivitetscenter-tilbuddene er tænkt med – sammen med en række andre fagområder - i et eventuelt nyt sundhedshus. En forundersøgelse vedr. sundhedshuse forelægges i forbindelse med budgetprocessen for 2016. Her tænkes etablering af et sundhedshus i Slagelse med mange typer tilbud, og at Rådmandscentret og Teglværksparken er centre for udvikling af lokale sundhedshuse.

Udmøntning af strategien

Fælles grundlag – hver sin kultur

Ledelse, medarbejdere og brugerråd er gået i gang med at få aftalt og beskrevet fælles rammer for en række emner. Det enkelte aktivitetscenter kan så arbejde videre med lokale aftaler indenfor den fælles ramme. På dén måde sikrer vi et fælles fundament uden at gøre alt ens – det er vigtigt at det enkelte centers kultur og lokale muligheder bevares og udvikles.

Emnerne er:

1. Aktiviteterne skal understøtte social, mental og/eller fysisk sundhed
2. Café alle steder
3. Motionsrum og motionshold alle steder
4. Rekruttering af borgere – herunder de sårbare borgere
5. Udvikling af tilbud til de sårbare borgere
6. Medarbejdernes funktion og rolle
7. Rammer for brugerrådene
8. Rammer for frivilliges vilkår og rekruttering af frivillige
9. Principper for samarbejde med foreninger og oplysningsforbund
10. Modtagelse af nye borgere – ambassadørernes rolle
11. Samspil med hjemmeplejen vedr. borgere med brug for hjælp
12. Samarbejde med andre fagområder – Én borger – én plan
13. Brug af centrene aften, lørdag og søndag – åbningstider
14. Principper for priser i cafeerne og brugerbetaling i forbindelse med aktiviteter
15. Principper for udbuddet i cafeerne

Både de fælles rammer og lokale rammer skal være i overensstemmelse med retningen for udviklingen, som er beskrevet i strategien.

Der er inden for alle 15 områder igangsat et udviklingsarbejde, som forventes afsluttet i løbet af 2015.

Center for Sundhed og Omsorg, Sundhedstilbud Marts 2015